

1. GIH: pobrezia bere forma guztietan eta mundu osoan amaiera ematea

Espainia da azken hamarkadan desberdintasuna gehien handitu duen Europako herrialdea, eta haurtzarora eta 65 urtetik gorako pertsonetan izan du eragin handiena krisi ekonomikoak. 2016an, 2,6 milioi pertsona inguruk zituzten gabezia material larriak.

Joera horiek kontraesanetan daude Europa 2020 Estrategiaren esparruan hartutako konpromisoekin. Biztanleria-taldeek, hala nola adingabeek, gazteek –eta, bereziki, emakume gazteek–, hezkuntza-maila txikiagoa duten pertsonak eta komunitateak kanpoko etorkinek pobrezia- edo gizarte-bazterketako arrisku handienei aurre egin behar diete.

Espainiak EBko haur pobrezia bostgarren tasarik altuena du, Erumania, Bulgaria, Grezia eta Hungariaren ondoren. Haur-pobrezia tasaren igoera %6 handiagoa izan zen emigranteen etxetako haurren kasuan, beste haurren kasuan baino. 2016an, jatorri migratzaileak zuten adingabeen %57,5 pobrezia-lerroaren azpitik zeuden (Europar Batasun osoko tasarik altuena), eta adingabe espainiarren kasuan, berriz, %24,5 zegoen pobrezia-lerroaren azpitik (%28).

Espainian gabezia material larria duten adingabeen proportzioa ia bikoiztu egin da 2007tik. UNICEFen arabera, 2,3 milioi haur (guztien laurden bat) desnutrizio arriskuan daude. Adingabe baten garapenaren urte kritikoetako pobrezia- eta desnutrizio-aldi laburrek ere betiko ondorioak izan ditzakete haren giza eskubideen espekto osoan.

Euskadin, bizi diren haurren %9a pobrezia larrian bizi dira, eta ehuneko hori bost puntu igo da 2008tik. Pobrezia-tasa handiena guraso bakarreko eta jatorri atzeritarreko familietan dago, haurren %26 eta %39, hurrenez hurren, pobrezia-egoeran baitaude.

65 urtetik gorakoen artean pobrezia-arriskua handitu egin da, eta pentsiodun asko daude horien artean. 2013tik 3,4 portzentaje-puntu igo da. Egoera horien arrazoiak dira desabantaila-egoeran dauden biztanleei gizarte-zerbitzuak emateko gastu-programetan egindako murrizketak are gogorragoak izan direla.

Murrizketa horiek %43koak izan dira adinekoen kasuan, %40koak desgaitasunen bat duten pertsonen kasuan (%37) genero-berdintasuna sustatzera bideratutako aurrekontuan, %36koak langabezia-prestazioetan eta %17koak 2011-2016 aldiaren mendeko pertsonen benetako baldintzetan laguntzera bideratutakoetan. Etorrinen aldeko ekintzen programaren aurrekontua %56 jaitsi zen 2011 eta 2015 artean.

Oinarriko gomendioak tokiko gobernuen aldeik 1. GIH-aren helburuen eta hobekuntzen jarraipena egiteko:

1.1. Pertsona guztientzat eta mundu osoan muturreko pobrezia desagerraraztea (gaur egun, Estatu Batuetatik egunean 1,25 dolar baino gutxiagorekin bizi diren pertsonen muturreko pobrezia pairatzen dutela josten da).

1.2. Gutxienez erdira murriztea pobrezian bizi diren adin guztietako gizon, emakume eta haurren proportzioa, nazio-definizioen arabera.

1.3. Nazio mailan guztiz babeseko sistema eta neurri egokiak ezartzea, gutxieneko mailak barne, eta, hemendik 2030era bitartean, pertsona behartsuen eta ahulen estaldura zabala lortzea.

1.4. Gizon eta emakume guztiek bermatzea, bereziki pobreek eta ahulek, eskubide berberak dituztela baliabide ekonomikoetarako eta oinarriko zerbitzu sarbiderako, luraren eta beste ondasun batzuen jabetza eta kontrolerako, herentziarako, baliabide naturaletarako, teknologia berri egokietarako eta finantza-zerbitzuetarako, mikrofinantzaketa barne.

1.5. Zenbait iturritatik datozen baliabideen mobilizazio esanguratsua bermatzea, baita garapenerako lankidetzak hobetuz ere, garapen bidean dauden herrialdeei, bereziki gutxienez aurreratu diren herrialdeei, baliabide nahikoak eta aurreikusteko modukoak emateko, pobrezia bere dimentsio guztietan amaiera emateko programak eta politikak ezar ditzaten.

1.6. Estatuko, eskualdeko eta nazioarteko planoetan arau-esparru sendoak sortzea, genero-gaiak kontuan hartzen dituzten pobreen aldeko garapen-estrategietan oinarrituta, pobrezia desagerrarazteko neurrietan inbertsio bizkorra bultzatzeko.

Gure gomendioak:

1.1. - Pobrezia nazioarteko atalasearen azpitik bizi diren biztanleen proportzioa identifikatzea, sexuaren, adinaren, jatorriaren, lan-egoeraren eta kokapen geografikoaren arabera (hirikoa edo landatarra).

1.2. - Exigir a la banca internacional líneas de financiamiento que permitan el desarrollo de emprendimientos sostenibles para las personas jóvenes emprendedoras.

1.3. - Gizarte-babeseko sistemak edo gutxieneko mailek estalitako biztanleriaren proportzioa mugatzea, sexuaren arabera banakatuta, honako hauek bereiziz: haurrak, langabetuak, adinekoak, desgaitasuna duten pertsonak, emakume haundunak, jaioberriak, lan-istripuen biktimak, etorkinak...

1.3. - Funtsezko zerbitzuetan (hezkuntza, osasuna eta gizarte-babesa) egiten den guztizko gastu publikoaren proportzioa.

1.3. - Oinarriko zerbitzuen murrizketa (pobrezia energetikoa) duten etxeetan bizi diren biztanleen proportzioa azterlan fidagarrien bidez ezartzea.

1.4. - Gobernuak pobrezia murrizteko programei zuzenean esleitzen dizkien barne-mailan sortutako baliabideen proportzioa.

1.5. - Baldintza berezietan ekintzailetzarako kreditua eskuratzea sustatzea, emakumeen autonomia ekonomikoa sustatzeko eta autonomia-erkidegoetan eta nazioarteko lankidetzak programetan gizarte-bazterkeriako arriskuak murrizteko.

1.6. - Pobrezia murrizteko programetara zuzenean bideratutako eta zorra sortzen ez duten diru-laguntza eta esleipenen guztizkoaren batura identifikatzea, BPGren proportzioan.

1.6. - Aldizkako eta kapitaleko gastu publikoen proportzioa, emakumeei, pobreei eta talde ahulei modu eraginkorrean mesede egiten dieten sektoreei eskainia.

2030 NOTIAGENDA

1. GIH: Pobrezia bere forma guztietan eta mundu osoan amaiera ematea.

MATERIALAK:

BABESLEAK:

PARTZUERGOA:

